

Десети годишен общественно-политически форум срещу корупцията
28 януари 2009 г.
Център за изследване на демокрацията

Изказване на г-н Николай Василев, Министър на държавната администрация и административната реформа

В момента очевидно България има сериозни проблеми със своя международен имидж, особено по темата прозрачност и корупция. Спомням си периоди, когато не беше точно така и нашият имидж по света беше по-добър. Но, разбира се, лесно е всички политици да се сложат под един знаменател, а според мен все пак има управляващи политици, които последователно работят за повече прозрачност.

В кратките минутки, които имам, ще спомена само някои от мерките, които предприехме с министър Гергана Грънчарова само през 2008 г. И които многократно сме поставяли и защитавали в Министерския съвет и извън него. Едни тях се отнася до промените в Закона за обществените поръчки. Водихме многократно дискусия, имахме много предложения, за щастие по-голямата част, макар и не всички, бяха приети и вече са практика в Закона за обществените поръчки, който сега влезе в сила. Затова сега сме доста учудени, че има предложения от много места, и то от сериозни места, част от постиженията в посока прозрачност през 2008 г. да бъдат ревизирани и да бъдат премахнати. Например: преборихме се за много положителна практика в оценителните комисии да има външни представители – нещо, което ние правим от много години. Затова бих призовал и народните представители да не позволяват ревизирането сега на този много положителен текст, преди той още да е заработил.

Втората тема се отнася до разпореждането с имоти и други активи от публичния сектор. Казвам публичен сектор в широк смисъл – държавни, общински, както и търговски дружества, собственост на държавните и общинските предприятия. Водихме дълга борба през 2008 г. за промени на правилника, който определя начина на разпореждане с активите на държавни дружества. Частични са успехите, но общо нашите предложения могат да бъдат обобщени така: ние сме против всякакви замени на имоти. И точка. Второ, против сме всякакво разпореждане с имоти и активи (тук юристите могат да изброят, става дума за продажби, наем и др.) без конкурсна процедура. Конкурсната процедура решава по-голямата част от проблемите.

Следващата тема са регулаторните режими. Ще припомня, че на 2 септември миналата година с Гергана Грънчарова внесохме в прокуратурата списък от 96 общини, които според нас регламентират незаконни и неправомерни режими. До момента 40 от тях са ги премахнали доброволно, преди да се наложи съдът насила да ги отмени. Чакаме резултатите за останалите 56.

В момента имаме внесено предложение за намаляване на значим брой държавни такси, тъй като те са повишени много повече, отколкото трябва според нас.

Едно изречение за Оперативната програма „Административен капацитет“, която ние управляваме. Тук не е това темата, разбира се, но само да ви кажа, че една от тайните на нашия относителен успех, който се изразява в 100% усвояване на средствата за първата година и 13% вече от втората година, е по-голямата прозрачност, която включва например и десетки външни лица, от други министерства и от неправителствения сектор в нашите оценителни комисии. Смятаме, че това е практика, която трябва да бъде приложена във всички останали оперативни програми навсякъде, където има еврофондове.

В заключение имам една новина за вас, която е от снощи. Ние изчислихме какъв е ефектът от въвеждането с единен фиш на граничните контролно-пропускателните пунктове. През миналата 2008 г. за една година има увеличение на броя превозни средства с 11%, което

не е много. Разбира се, променя се и тяхната структура. През първите месеци на годината, когато нямаше единен фиш по външните за Европейския съюз граници, имаме дори намаление на държавните приходи в бюджета от такси. Това не е фатално, намалението е с 13%, може би става дума за промени в структурата, ако не за по-ниска събираемост. Обаче вижте какво става след като заработи единният фиш. За втората половина на годината за всички контролно-пропускателни пунктове имаме 68% увеличение на приходите, което е 11 милиона за шест месеца, а на двата най-големи контролно-пропускателни пунктове, където е основният поток – на Капитан Андреево, където от м. май работи единният фиш, има 86% увеличение, и рекордът е на Калотина, нашия път към Западна Европа – 113% увеличение. Тоест очевидно единният фиш освен всичко друго е и силна антикорупционна мярка. Сега предвиждаме някои нови подобрения, за да могат българските и европейските граждани по-лесно и по-бързо да минават през границата.

Според мен няма пълна политическа воля на всички нива за максимална прозрачност в държавата, но има частични усилия и частични резултати, които трябва да подкрепяме.